

6. výročné fórum Stratégie EÚ pre dunajský región (EUSDR) Budapešť, 18.-19. októbra 2017

6. výročné fórum EUSDR sa uskutočnilo v dňoch 18.-19. októbra 2017 v Budapešti. Fórum spoluorganizovali Maďarsko a Európska komisia. Tematicky bolo 6. výročné fórum zamerané na otázky konektivity, bezpečnosti a energetiky, pričom v rámci neho sa uskutočnilo aj Výročné podujatie Dunajského nadnárodného programu. Fóra sa zúčastnili vysokí predstavitelia partnerských krajín: maďarský premiér Viktor Orbán, komisári Tibor Navracsics a Corina Cretu, ako aj ministri alebo štátni tajomníci pre zahraničné veci a energetiku z krajín zapojených do dunajskej stratégie.

Rokovanie otvoril príhovorom maďarský premiér Viktor Orbán. Zdôraznil v ňom význam regionálnej spolupráce v dunajskom regióne a podporil vypracovanie karpatskej stratégie. Poukázal na bezpečnostné hrozby spojené s nekontrolovanou migráciou a vyjadril presvedčenie, že ide o riadený proces zameraný na dosiahnutie zmeny v európskych spoločnostiach. Orgány EÚ a členské krajiny vyzval na zvýšenie objemu finančných prostriedkov alokovaných v Dunajskom nadnárodnom programe. Takisto podporil nečlenské krajiny dunajského regiónu v ich snahe stať sa členmi EÚ.

Plenárne zasadnutie v prvý deň bolo venované ministerskému panelu, ktorý rokoval o otázkach energetickej bezpečnosti. Pozornosť ministrov a ich zástupcov bola venovaná otázkam zabezpečenia udržateľných a bezpečných zdrojov energie v regióne a spôsobom, ako to dosiahnuť.

V rámci podujatia sa uskutočnili tzv. kapitalizačné workshopy zamerané na zintenzívnenie spolupráce medzi nadnárodnými dunajskými projektmi v záujme efektívnejšieho dosahovania cieľov programu. Cieľom kapitalizácie je nadviazať na už zrealizované projekty a pokračovať vo využívaní získaných výsledkov jednotlivých projektov. Z tohto dôvodu sa uskutočnili štyri paralelné workshopy - každý z nich bol zameraný na hlavnú oblasť programu, t.j. prírodné a kultúrne hodnoty, inovácie, udržateľnú energiu, vzdelávanie a inklúziu.

Následne účastníci rokovali na tematických workshopoch zameraných na otázky regionálnej energetickej bezpečnosti, čistejšie formy konektivity a zvýšené zapojenie nečlenských krajín EÚ do aktivít EUSDR. Po workshopoch sa prítomní zúčastnili plenárneho zasadnutia, na ktorom vystúpila komisárka Corina Cretu. Vo svojom príhovore poďakovala maďarskému predsedníctvu za organizáciu fóra a zdôraznila potrebu splavnenia Dunaja ako medzinárodnej rieky. Čo sa týka energetiky, uviedla, že práve táto oblasť je jednou z kľúčových priorít Európskej komisie. Organizáciu výročného podujatia Dunajského nadnárodného programu v rámci fóra považuje za dobrú myšlienku. Komisárka ocenila zlepšenie riadenia stratégie, hlavne čo sa týka aktivít vedúcich k pokračovaniu Dunajského strategického bodu (Projekt DSP, hosťovaný Zastúpením Bádenska-Württemberska pri EÚ, skončil v septembri 2017). Ocenila tiež snahy Moldavska a Ukrajiny participovať na aktivitách stratégie.

V diskusii o budúcnosti Dunajského nadnárodného programu zástupca EK Marco Onida (DG REGIO) uviedol, že vývoj neodvratne smeruje k integrácii programov a stratégií. Nemalo by však dôjsť k ich úplnému zlúčeniu. Programy majú striktné pravidlá, zatiaľ čo stratégie sú flexibilné politické rámce. Stačí ich podľa neho viac prepojiť. Už existujú príklady dobrej praxe – napr. národní koordinátori Dunajskej stratégie sa zúčastňujú Monitorovacieho výboru Dunajského nadnárodného programu.

Plenárne zasadnutie a workshopy, ktoré sa uskutočnili počas druhého dňa fóra, sa venovali aj užšiemu prepojeniu nadnárodných programov a makroregionálnych stratégií. Za účasti zástupcov všetkých štyroch európskych makroregionálnych stratégií boli vyslovené názory, že tieto stratégie by v budúcnosti mali mať posilnené riadenie a malo by sa prestať hovoriť o „troch nie“ (tj.: nie vlastná legislatíva, štruktúry a rozpočet pre stratégie). Makroregionálne stratégie sa zameriavajú na široký okruh otázok a problémov, z ktorých nie všetky sú riešené v programoch európskej územnej spolupráce, keďže tieto sú tematicky zamerané na vybrané oblasti. Túto situáciu by bolo potrebné v budúcnosti zmeniť. Ďalším návrhom pre programy Interreg bolo, aby sa monitorovacie výbory viac zaoberali obsahom projektov a nielen administratívnymi procedúrami, a aby sa skrátil čas medzi predložením návrhov projektov a začiatkom ich implementácie.

V poradí už 6.výročné fórum Stratégie EÚ pre dunajský región v Budapešti bolo ukončené ceremóniou odovzdania predsedníctva EUSDR Bulharsku. Ďalšie výročné fórum EUSDR sa uskutoční 18.-19. októbra 2018 v Sofii. Prioritou bude okrem iného aj kultúra a turistický ruch v dunajskom regióne.